

KL

KL AUGUST 2021
KLIMA OG ERHVERV

KLIMATILPASNING

KL'S INPUT TIL DEN NATIONALE KLIMATILPASNINGSPPLAN

UDFORDRINGER OG LØSNINGSFORSLAG

KL's input til den nationale klimatilpasningsplan – udfordringer og løsningsforslag

© KL
1. udgave, 1. oplag 2021

KL's Trykkeri
Design: e-Types

Foto:
Forside, side 8 og side 9 Copyright Nyhedsmagasinet Danske Kommuner, KL
Side 5, side 6, side 7 og side 11 Lars Kaalund, KL

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S
Tlf. 3370 3370
kl@kl.dk
www.kl.dk
@kommunerne
facebook.com/kommunerne

Produktionsnr. 830739

FORORD

En af konsekvenserne af klimaforandringerne er øget nedbør. Den nyeste forskning viser, at det kun bliver værre fremover. Vandmasserne giver store problemer lokalt – for borgere, virksomheder og den samfundsmæssige infrastruktur.

Derfor udgav KL tilbage i starten af 2020 to politiske klimaudspil: Ét om at forebygge klimaforandringerne med fokus på "CO2-reduktion i kommunerne – en styrket lokal klimaindsats", og ét om at håndtere de øgede vandmængder i form af "Klimatilpasning for fremtiden – vand fra alle sider". KL's udspil om klimatilpasning kan læses her: <https://www.kl.dk/>. Kommunerne har mange års erfaring med at gennemføre klimatilpasning. Og det er med udgangspunkt i denne erfaring, at KL har identificeret udfordringer og foreslår konkrete løsninger. Input, som vi aktuelt spiller ind til arbejdet med en national klimatilpasningsplan.

KL efterspørger primært mere sammenhængende regulering og bedre finansieringsmuligheder. På de kommende sider kan du læse mere om både udfordringer og løsningsforslag under overskrifterne:

Sammenhængende regulering:

- **Der mangler sammenhæng mellem forskellig lovgivning**
- **Der er brug for ny regulering i forhold til stigende grundvand**
- **Rammerne for det tværkommunale samarbejde bør styrkes**
- **Lang sagsbehandlingstid hos klagenævn forsinker indsatsen**

Bedre muligheder for finansiering:

- **Modeller for partsfordeling skal være mere klare og brugbare**
- **Kommunernes anlægsloft hæmmer klimatilpasning**
- **Der bør etableres en national fond til klimatilpasning og kystsikring**
- **Mulighed for lånefinansiering af klimatilpasning er utilstrækkelig**
- **Grundejere, der må opgive deres ejendom på grund af oversvømmelse, skal have bedre hjælp.**

Nogle udfordringer handler både om regulering og finansiering og er derfor nævnt i begge spor. Desuden nævnes til sidst et par input om viden og data.

Frem mod de politiske forhandlinger om klimatilpasning – både revisionen af vandsektorloven i efteråret 2021 og den efterfølgende nationale klimatilpasningsplan – vil KL løbende udbygge og opdatere vores input.

God læselyst!

01 / SAMMENHÆNGENDE REGULERING

Et af de helt centrale fokuspunkter for KL i en national klimatilpasningsplan er behovet for at sikre mere sammenhængende lovgivning og regulering. Den eksisterende lovgivning er "silo-opdelt", dvs. reelt mange forskellige lovgivninger, fordelt på forskellige sektorministerier og med hvert sit formål. I flere tilfælde spiller reglerne ikke sammen, men modarbejder hinanden. KL efterspørger ikke en ny, samlet klimatilpasningslov, men at der foretages en grundig gennemgang af eksisterende lovgivning og tages samlet ansvar for at etablere den nødvendige sammenhæng på tværs af sektorområder. Målet er at etablere hensigtsmæssige rammer for klimatilpasning, der gør det muligt at håndtere vandet, uanset hvor det kommer fra.

A) Der mangler sammenhæng mellem forskellig lovgivning

Til inspiration for den kommende lovgivning nævnes her otte forskellige eksempler på, at den eksisterende lovgivning ikke hænger godt nok sammen på tværs. Eksemplerne kan på ingen måde betragtes som udtømmende, og en lovgivning forventes at afdække endnu flere. Nogle af eksemplerne uddybes i det følgende:

1. *Der mangler lovgivning, der regulerer indsatsen, som skal imødegå skader som følge af stigende grundvand i byområder*
Ansvaret ligger, som det er i dag, helt og holdent hos grundejerne, og det er en opgave, de ikke har mulighed for at løfte, hverken økonomisk eller organisatorisk.

Kommuner og vandselskaber har ingen lov hjemmel til at hjælpe borgerne, når de har vand i kældrene som følge af stigende grundvand i byområder. Men de må gerne hjælpe, når problemerne skyldes skybrud. Det hænger ikke sammen. Problemstillingen uddybes nedenfor under punkt B (Der er brug for ny regulering i forhold til stigende grundvand).

2. *Budgetloven begrænser klimatilpasningsinvesteringer*
Budgetloven er skabt i 2012, hvor man ikke havde klimatilpasning på programmet. I forhold til klimatilpasning er den en hæmsko og begrænser samfundsøkonomisk fornuftige investeringer. Problemstillingen uddybes i finansieringsporet.
3. *Regler om partsfordeling ved klimatilpasning er uklare*
I vandløbsloven er der ikke tvivl om, hvem der skal betale for ændringer i vandløbet, når der opnås bedre afvanding (kan

betragtes som klimatilpasning). Det er der lang tradition for at udregne efter nytteprincippet. Det betyder, at man betaler i forhold til det ekstra direkte udbytte, man kan høste på markerne, der ligger ned til vandløbet.

Når det gælder kystsikring, der reguleres af Kystbeskyttelsesloven, er det imidlertid mere komplekst. Her er det uklart, hvordan nytteprincippet skal forstås, og der er brug for både at uddybe og udbrede nytteprincippet for at sikre mere anvendelige modeller for partsfordeling. Udfordringer med partsfordeling uddybes i finansieringsporet.

4. *Muligheder for lånefinansiering findes kun i Kystbeskyttelsesloven*
KL mener, at uanset hvor vandet kommer fra, bør der være adgang til de samme lånefinansieringsmuligheder. Sådan er det ikke i dag. I Kystbeskyttelsesloven findes hjemmel til, at en kommune enten selv kan optage lån hos KommuneKredit på vegne af et klimatilpasningsprojekt eller kan stille garanti for et lån hos Kommunekredit for et digelag. Disse muligheder bør udbredes til andre former for klimatilpasning i anden sektorlovgivning, hvor borgerlag skal finansiere fælles løsninger, og hvor det i forvejen kan være svært at tilvejebringe finansieringen. Denne problemstilling uddybes i finansieringsporet.
5. *Planloven kortslutter processer efter anden sektorlovgivning*
Planlovens regler om, at der skal træffes beslutning om specifikke afværgeforanstaltninger, FØR grundejerne har fundet sammen i løsninger samt fundet en partsfordelingsmodel, kortslutter de processer, der styres efter anden sektorlovgivning. Dette bidrager til forvirring om ansvar og rettigheder og forhindrer en hensigtsmæssig anvendelse af Planloven i den nødvendige forebyggelsesindsats overfor klimaforandringerne.

KL foreslår, at Planlovens regler bringes i overensstemmelse med den øvrige regulering på området, samt at loven i øvrigt styrkes, så den kan finde endnu bedre anvendelse i relation til klimaindsatsen. Bolig- og Planstyrelsen er pt. i gang med at evaluere planlovens bestemmelser på området. Man bør i den forbindelse vurdere (den manglende) sammenhæng mellem Planlovens regulering og den lovgivning, der fastlægger rammer og processer for etablering af klimatilpasning.

Holstebro

6. *Taksation ved ekspropriation til klimatilpasning afgøres ved tre til fem instanser*
Mange klimatilpasningsprojekter forsinkes eller bremses helt pga. klagesager. Klager over ekspropriation afgøres i dag af Transportministeriet, mens selve erstatningen fastsættes af taksationskommissionen med mulighed for at gå videre til overtaksationskommissionen. Inden det kommer hertil, har et eller måske to klagenævne typisk vurderet diverse klager over forhold i forbindelse med kystbeskyttelsesprojektet. Kommunernes erfaring viser, at erstatningssagerne normalt (altid) går videre fra taksationskommissionen til overtaksationskommissionen.

KL foreslår, at klager over ekspropriation og lignende kun kan forelægges én klageinstans. KL finder det fuldt ud tilstrækkeligt, at der er én samlet klageinstans for såvel ekspropriationen som erstatningen. Dette vil nedbringe den samlede sagsbehandlingstid i sager efter Kystbeskyttelseslov og Vandløbslov.

7. *Vandløbsloven hjemler ikke klimatilpasning*
Vandløbsloven har til formål at sikre afledning af vand, og ligeværdigt hertil varetage miljø- og naturhensyn i vandløbet. Vandløbsloven bygger på et princip om "vandets frie vej", det kan kun bremses under forudsætning af naturforbedring. Der mangler klarhed over, hvordan vandet kan bremses, når det er nødvendigt at tilsidesætte naturhensyn lokalt for at beskytte store samfundsmæssige værdier nedstrøms. Projekter, der har klimatilpasning som formål, eksempelvis at tilbageholde vand i stedet for at aflede det hurtigst muligt, er ikke omfattet af lovens formål. De senere års oversvømmelser langs vandløbene viser, at der er behov for projekter, der har klimatilpasning som formål. Derfor bør klimatilpasning indføres i loven som det tredje formål.

Der ligger et stort forarbejde omkring ændringer af Vandløbsloven, det såkaldte ekspertudvalgs anbefalinger: https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Ekspertudvalget_rapport.pdf

8. *Natura 2000-forvaltningen er kortsigtet*
Den nuværende forvaltning af Natura 2000-lovgivningen er konserverende, dvs. naturen må ikke forandres ift. det nuværende. Det er som udgangspunkt en barriere for, at der kan etableres naturbaserede klimatilpasningsløsninger. Men når vi

kigger ind i en fremtid, hvor der helt sikkert vil ske store klimaforandringer, som dermed også med sikkerhed forandrer naturen, fx pga. højere vandstand, er der brug for at have det lange lys på og vurdere, om naturbaserede klimatilpasningsløsninger, der på kort sigt forandrer naturen, kan bidrage proaktivt til bedre langsigtet naturbeskyttelse.

B) Der er brug for ny regulering i forhold til stigende grundvand

Som nævnt mangler der regler, som giver borgerne hjælp til at håndtere stigende grundvand. KL foreslår derfor i samarbejde med brancheforeningen DANVA, at kommuner og vandforsyninger, i modsætning til i dag, må spille en aktiv rolle ift. at hjælpe borgerne til at sikre sig imod højtstående grundvand.

KL og DANVA har i fællesskab skrevet en rapport om problemet i byområder og mulige veje til en løsning: <https://www.kl.dk/kommunale-opgaver/teknik-og-miljoe/vand-og-natur/klimatilpasning/#anchor-96521>

KL og DANVA's analyse viser, at det samfundsøkonomisk er en god ide at lave lovgivning om det stigende grundvand i byområder. Når omkostningerne trækkes fra gevinsterne, er der overskud på investeringerne. For hver krone, der investeres i fælles løsninger, kommer der et overskud på mellem 2 og 7 kroner. Analysen viser derfor, at den nuværende mangel på regulering er u hensigtsmæssig – det gælder både økonomisk, energi- og miljømæssigt. KL og DANVA's analyse peger på, at den sammensatte lovgivning, der regulerer kommuners og vandselskabers virksomhed, ikke i dag giver mulighed for at tage grundvandsudfordringen op i byområder. Når det gælder byerne, er fx hverken vandforsynings- eller miljøbeskyttelsesloven rettet mod regulering af grundvandsstanden.

KL og DANVA foreslår, at kommunerne udpeger de truede områder i spildevandsplanen, mens vandselskaberne skal stå for den praktiske gennemførelse (det kan fx være at lægge en tredje ledning i vejen til grundvand, foruden ledninger til regnvand og spildevand). Det skal sikre, at borgerne bliver inddraget, fordi planlægningen er en del af det eksisterende spildevandsplanssystem ude i kommunerne, som jo altid er i offentlig høring.

På finansieringssiden er KL og DANVA enige om, at det bør være Kommunalbestyrelsen, der beslutter finansieringsmodel for løs-

ningen. Udgifter til indsatsen betales af borgerne / spildevandsbrugere og kan fordeles i et spænd fra fuld kollektiv finansiering over taksten inden for hele forsyningsselskabets område til finansiering fra ejere af fast ejendom inden for et udpeget område, og blandinger af de to principper. Kommunalbestyrelsens beslutning om finansiering afhænger af lokalpolitiske prioriteringer og de lokale forhold. Finansieringsmodellen kan udformes, så den ikke kobles til forbruget af vand, men i stedet til fx grundens størrelse, så der er mere tydelig sammenhæng til den praktiske løsning. Løsningen forudsætter, at den økonomiske regulering af vandforsyningerne ikke spænder ben for, at de kan udføre den foreslåede rolle i praksis.

C) Rammerne for det tværkommunale samarbejde bør styrkes

De aktuelle udfordringer med oversvømmelser fra vandløb samt erosion eller oversvømmelse fra havet kræver ofte løsninger på tværs af kommunegrænser. Reelt er der brug for ny planlægning af klimatilpasning ved mange vandløb og kyster. Ekspertudvalget for ændret vandløbsforvaltning (Henrik Høegh-udvalget) foreslog i 2017, at der skulle etableres et lovpligtigt tværkommunalt forum for vandløb. Dette forum skulle udarbejde helhedsplaner for det samlede vandløbssystem, som var fælles for respektive kommuner.

Flere steder i landet arbejder kommuner frivilligt sammen om vandløbssystemer. To markante eksempler på langvarige frivillige samarbejder med udgangspunkt i fælles vandssystem er Gudenåkomiteen og Limfjordsrådet. Disse samarbejdsfora har naturligt dannet grundlag for lovpligtige samarbejder om vandområdeplanernes indsatsprogram, som styres af tværkommunale vandoplandsstyrergrupper (VOS). Et nyt tværkommunalt samarbejde om klimatilpasning kunne videreføres i et frivilligt set up. Det er dog KL's vurdering, at opgaven bør prioriteres som en fast defineret og finansieret opgave for at sikre, at det tværgående samarbejde kan løftes tilstrækkeligt alle steder i landet.

KL efterlyser derfor en ny struktur for det tværkommunale klimatilpasningsarbejde i form af en lovbestemt samordningsopgave,

hvor kommunerne koordinerer tværkommunale klimatilpasningsindsatser for vandløb og kyster i en given styringsstruktur. Modellen for styringsstruktur bør følge funktionsbestemte geografiske afgrænsninger – for vandløb de 23 vandoplande og for kyster ca. 15 områder.

Et forslag til styringsstruktur for tværkommunale fora, afgrænsning deraf og kort med oversigt over tværkommunale samarbejder kan læses her: <https://www.kl.dk/kommunale-opgaver/teknik-og-miljoe/vand-og-natur/klimatilpasning/>.

Nogle peger på, at koordinering af klimatilpasning på tværs af kommunegrænser bør placeres hos et andet/evt. nyt myndighedsniveau. KL ser ikke, hvordan tilføjelse af et yderligere myndighedsniveau kan bidrage med andet end ekstra bureaukrati. Kommunerne har de myndighedsopgaver, der er relevante for klimatilpasning vedrørende fysisk planlægning, vandløb, spildevand, natur og miljø mv. Og der, hvor det for alvor bliver svært, handler det i de fleste tilfælde om økonomi: manglende betalingsvilje eller -evne hos lods-ejerne og/eller behov for bedre partsfordelingsmodeller. Noget, som ikke ville blive mindre svært ved at indføre et ekstra myndighedsniveau.

D) Lang sagsbehandlingstid hos klagenævn forsinker indsatsen

KL har ved flere lejligheder rejst problemstillingen med, at indsatsen for klimatilpasning hæmmes af uklarhed om retstilstanden grundet lang sagsbehandlingstid hos klagenævn. Klageadgangen skal fastholdes, men der er akut behov for, at sagsbehandlingstiden i Naturklagenævnet bliver markant nedbragt.

Jf. eksempel 5 ovenfor om, at der mangler sammenhæng i lovgivningen, og de mange klageinstanser, som ét projekt kan undergå, foreslår KL, at klager over alle tilladelser i klimatilpasningssager kan samles og afgøres samlet ét sted.

Jyllinge Nordmark

Lønstrup Strand

02 / BEDRE MULIGHEDER FOR FINANSIERING

Behovet for at klimatilpasse er stort, og klimatilpasning er ofte dyrt. Der er brug for en langsigtet planlægning og finansiering, som ikke kan tilvejebringes af de enkelte aktører alene uden det nødvendige lovgrundlag og modeller for fordeling. Derfor kan regelgrundlag og finansiering ses i to spor, men må også ses samlet.

Kommunerne har det sammenhængende ansvar for de borger-nære opgaver som natur, miljø, beredskab og planlægning, men det kan kun løftes i samarbejde med først og fremmest statslige myndigheder og borgerne. Ud over behovet for den sammenhængende lovgivning, er der derfor også et stort behov for øget adgang til finansiering for alle relevante parter - både borgere, kommuner og på nationalt niveau.

Manglende fremdrift i klimatilpasningsprojekter kan skyldes flere ting - dårlig lovgivning, modvillige myndigheder, naturbeskyttelse og endeløse klagesager. Men fakta er, at langt de fleste projekter strander på udfordringer vedrørende finansiering.

Derfor går mange projekter i stå, ikke pga. manglende kommunalt samarbejde over kommunegrænser, som nogle hævder, men ganske enkelt pga. manglende muligheder for, med de nuværende modeller for betaling og finansiering, at få brugerbetalte løsninger til at materialisere sig i fysiske beskyttelser.

Det er en helt grundlæggende udfordring, at mens alle gerne vil have beskyttelsen, vil ingen betale for den, hvis de kan undgå det. Alle, der har arbejdet med etablering af klimatilpasning, kender til, at når regningen skal fordeles, bliver det meget svært.

A) Modeller for partsfordeling skal være mere klare og brugbare

I Kystbeskyttelsesloven står: "§ 9 a. Kommunalbestyrelsen kan i sin afgørelse efter § 3 om et projekt, der er igangsat efter § 1 a, pålægge ejere af fast ejendom, som opnår en beskyttelse eller anden fordel ved foranstaltningen, en bidragspligt. Det enkelte bidrags størrelse fastsættes af kommunalbestyrelsen".

Der er flere udfordringer i Kystbeskyttelseslovens måde at operere med nytteprincippet på ift. partsfordeling. Det er uklart, hvad der menes med "eller anden fordel". Herudover kan mange andre end direkte berørte "ejere af fast ejendom" have fordele af klimatilpasning. Der er altså brug for at uddybe og udbrede nytteprincippet, så det bliver mere anvendeligt.

I en række projekter er det svært for borgerne at blive enige om en udgiftsfordeling. Særligt på erosionskyster er det vanskeligt at fordele bidrag mellem grundejer i første række til havet og bagvedliggende ejendomme. Det gælder også større projekter til beskyttelse

mod oversvømmelse, hvor f.eks. et dige eller en sluse skal placeres langt fra de områder, der skal beskyttes. De gode projekter bliver ikke til noget, fordi få borgere sætter sig imod deres bidrag. Det kan handle om principper eller økonomi, men de stopper den løsning, der er rigtig for de mange.

Kommunen kan påtvinge en partsfordeling, men den påklages stort set altid, og selv om fordelinger har klar lokal opbakning, afvises de af klagenævnet. Fordeling af udgifter til flere anlæg, der både virker sammen og hver for sig har lokal effekt, er rigtig besværlige. Modeller med en pragmatisk tilgang risikerer at falde i klagenævnet, som synes forpligtet til at sikre millimeterretfærdighed.

Derfor er der i høj grad brug for modeller for partsfordeling efter nytteprincippet, der er mere klare og brugbare, end de er i dag. Herunder er der behov for faste/standardfordelingsnøgler, som kan bruges, når nytteprincippet skal gælde, fx ved kystbeskyttelse mod erosion.

B) Kommunernes anlægsloft hæmmer klimatilpasning

Budgetloven er en hæmsko for klimatilpasning, fordi reglerne kan begrænse samfundsøkonomisk fornuftige investeringer i klimatilpasningen. Det er afgørende, at alle lodsejere er med til klimatil-

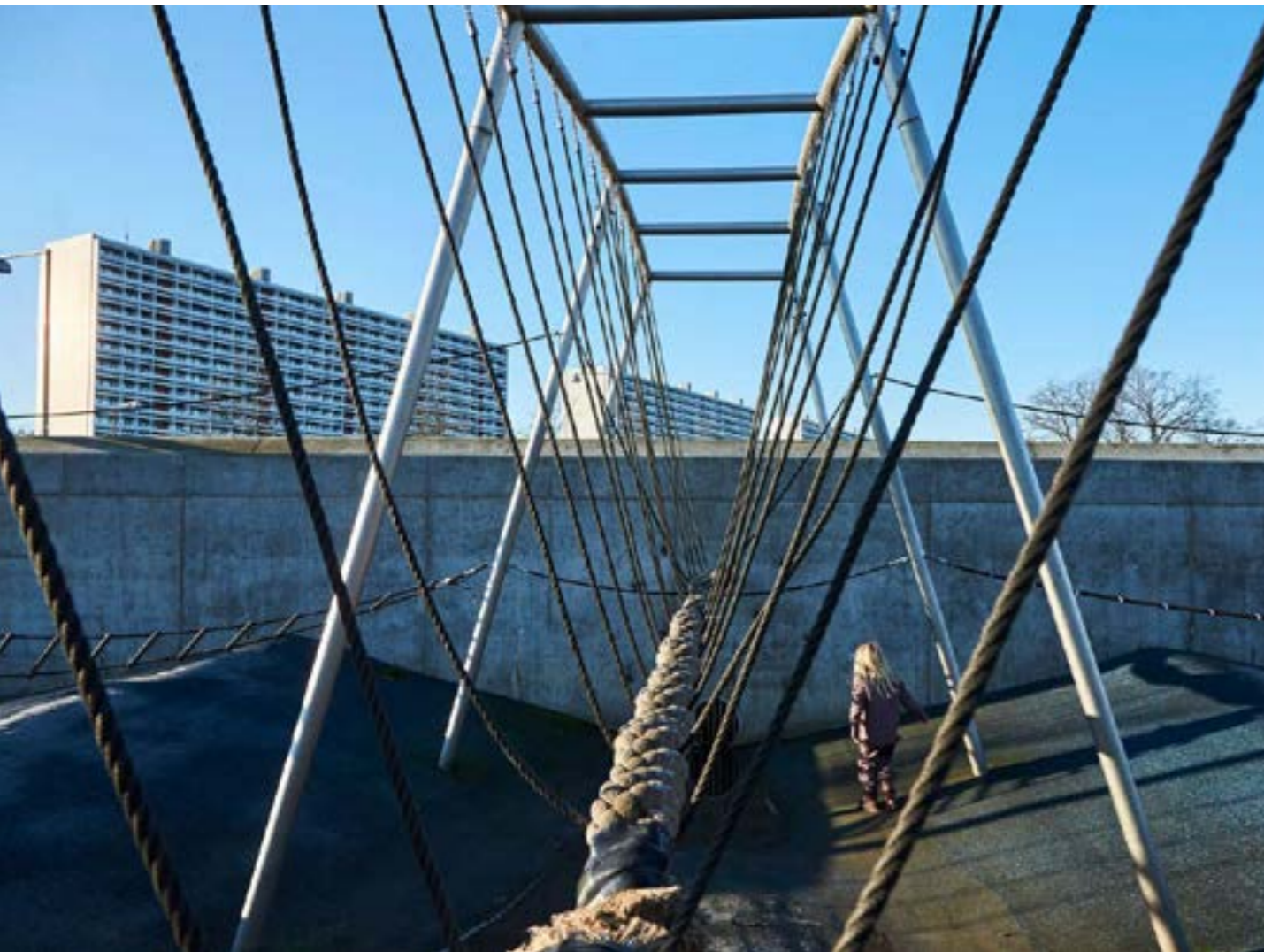
passe. Det gælder også kommunerne selv som lodsejere. Det kan være for at beskytte kommunernes egne ejendomme eller infrastruktur eller for at tilbageholde vand fra kommunens egne arealer. En reel barriere er, at projekterne er omfattet af anlægsloftet og dermed er i konkurrence med andre presserende kommunale anlægsopgaver. Det er u hensigtsmæssigt, at underskudsgrænsen kan stå i vejen for at gennemføre de investeringer, der kan fremtids sikre vores værdier.

KL foreslår derfor at holde store og ekstraordinære samfundsrelevante investeringer uden for loftet over kommunernes anlægsudgifter.

Der er i forbindelse med økonomiaftalen indgået aftale mellem regeringen, KL og Danske Regioner om at ophæve det generelle anlægsloft for 2020 og 2021. Det gælder naturligvis også for klimatilpasning. Men det er for disse projekter en kortsigtet løsning, da planlægning, samarbejde og koordinering med andre lodsejere, projektering og anlæg typisk er en mere langvarig proces. Og vandet bliver ved at komme.

KL har udgivet en publikation om Budgetloven: <https://www.kl.dk/media/22681/kl-forslag-til-aendringer-af-budgetloven.pdf>.

Gladsaxe

Hvidovre

C) Der bør etableres en national fond til klimatilpasning og kystsikring

Nogle projekter er for store og dermed for kostbare og komplekse til, at de berørte lodsejere selv kan finansiere dem. Det gælder fx projekter, hvor udgiften er for stor i forhold til den enkelte ejendom, men hvor projektet ønskes gennemført også ud fra et samfundsmæssigt ønske om bosætning og bevarelse af områder, infrastruktur mv. Vi har en lang tradition for, at staten træder til, når det kommer til de store projekter på kysten, primært Vestkysten. Det gør staten for at beskytte mennesker og ejendom ved at reducere risikoen for oversvømmelser eller kystnedbrydning. Men der er ikke tilstrækkeligt med midler i forhold til behovet for klimatilpasning.

Staten bør derfor yde en mere aktiv indsats. Staten har allerede afsat tilskudspuljer og midler til kystsikring. Udfordringerne ved oversvømmelse fra havet, fjorde og andre dele af søterritoriet bliver blot større, og kystsikringen er utilstrækkelig. Staten bør derfor oprette en fond til klimatilpasning og kystsikring. KL lægger vægt på, at projektstøtten tildeles ud fra et strategisk sigte, så der sikres størst mulig effekt for pengene ud fra nogle gennemskuelige kriterier.

KL opfordrer staten til at afsætte midler på finansloven til en sådan pulje. Dette bidrag kan måske ikke stå alene, og derfor opfordrer KL også til, at mulighederne for andre finansieringskilder til fonden fx solidarisk fra grundejere undersøges og drøftes.

D) Mulighed for lånefinansiering af klimatilpasning er utilstrækkelig

Manglende finansiering er som nævnt den primære årsag til, at private fælles klimaprojekter ikke gennemføres.

Det er svært for borgerne at samles om et fælles projekts planlægning, gennemførelse og ikke mindst fordeling af udgifterne. Nogle borgere har ikke umiddelbar økonomisk mulighed for eller vilje til at bidrage til beskyttelse af deres egne og fælles værdier. Der er behov for en gennemgang af og udvidet kendskab til mulighederne for, at grupperinger af borgere kan støttes i alle projektets faser, herunder også den finansielle.

KL finder, at uanset hvor vandet kommer fra, bør det være en mulighed for kommunerne, at de kan stille kommunegaranti og optage lån i Kommune-Kredit på vegne af projektet. Herudover bør der åbnes mulighed for, at et klimabeskyttelseslag kan opnå kommunal garantistillelse og dermed optage lån i KommuneKredit til gennemførelse af det fælles projekt.

Disse muligheder findes allerede i Kystbeskyttelsesloven, hvor kommunerne også har mulighed for at tage initiativ til et klimatilpasningsprojekt, der har en gunstig effekt både for de berørte borgere og for omkringliggende områder. Hjemlen fra Kystbeskyttelsesloven bør udvides til anden sektorlovgivning, der vedrører klimatilpasningsløsninger. Det er vigtigt, at der for kommunerne findes en "kan-løsning", så de kan tage initiativ til og stille garanti for et lag, uden at det påvirker kommunens låneramme. Det er fortsat de berørte lodsejere/ejendomme, der hæfter for lånets tilbagebetaling.

Der kan også være tilfælde, hvor den enkelte borger vil have svært ved at bidrage pga. ejendommens værdi og belåning. Kreditgiver skal jf. loven have en risikobaseret tilgang til udlån, men det bør undersøges, om der kan gives en udvidet låneadgang, fordi klimatilpasningen kan bidrage til at sikre pantet.

E) Grundejere, der må opgive deres ejendom på grund af oversvømmelse, skal have bedre hjælp

De, der må forlade deres ejendom, fordi den bliver taget af havet eller oversvømmes, må hjælpes videre på en ordentlig måde. Der mangler klar definition af, hvornår tilskud kan fås, og hvordan genetablering hindres i det truede område.

Der er behov for en udredning og model for tilskud til grundejere uden udsigt til fortsat nytte og/eller benyttelse af ejendom truet af oversvømmelse eller erosion. Stormrådets ordninger kan tænkes udvidet til at favne denne situation.

03 / VIDEN OG DATA

Der er i stigende grad fokus på, hvordan klimaindsatsen i kommunerne og på tværs af den offentlige sektor kan understøttes med et bedre data- og digitaliseringsgrundlag. Både når det handler om at få viden om, hvor en indsats er nødvendig, om at kunne måle fremdriften i indsatsen, om at skabe ny viden og om at forbedre datakvalitet, fremme innovation mv.

KL har selv netop igangsat flerårige digitaliseringsprojekter på klimaområdet i regi af det fælleskommunale digitaliseringsprogram, herunder et projekt om at styrke koordinering og anvendelse af data om klimatilpasning.

Der findes store mængder data om klimatilpasning, og KL og kommunerne er store producenter af en række data, som indgår i planer og projekter for klimatilpasning. Vi er også store forbrugere af de mange data, statens styrelser udstiller. Kommunernes opgaveløsning i forhold til klimatilpasning er derfor afhængig af, at relevante data fremover opdateres og vedligeholdes.

I den forbindelse er det også vigtigt at sikre de offentlige og fællesoffentlige portaler, hvor klimadata samles og kan tilgås nemt og brugervenligt. For eksempel ejer stat, kommuner og regioner i fællesskab Danmarks Miljøportal (Miljøportalen), som i stigende grad anvendes som omdrejningspunkt og portal for store udviklingsprojekter til gavn for en meget bred målgruppe – ud over de mange brugere i hele den offentlige sektor er der offentlig adgang til mange af data, som bl.a. bruges af ejendomsmæglere og andre private aktører. Hvis den udvikling skal fastholdes og fortsætte, kræver det dog sikring af det økonomiske grundlag for Miljøportalen.

KL har deltaget i, og deltager også fortsat i de fællesoffentlige digitaliseringsprojekter. Af relevans for KL's indsats kan særligt peges på FODS 6.1 projektet om klimadata for terræn, klima og vand, hvor KL

tog en stor aktiv rolle, og hvor erfaringerne nu bringes videre både i det fælleskommunale og det fællesoffentlige digitaliseringsprogram vedr. klimatilpasning.

Vi finder generelt, at der er et godt og stort landsdækkende datasæt. Det understøtter i høj grad arbejdet med klimatilpasning. Vi bemærker, at der lægges meget vægt på, at data skal muliggøre kommunernes arbejde med klimatilpasning. Det sætter vi pris på. Det skal blot også være klart, at kommunerne indtager flere roller. Der er en tendens til at sammenstille kommunernes myndighedsrolle med krav om aktiv indsats for at forebygge oversvømmelser mm.

Det er vigtigt for os, at det tydeligt fremgår, at lovfæstede krav om direkte projektindsats fra kommunernes side er meget begrænset. Vi har naturligvis interesse i at beskytte borgernes og egne værdier. Det betyder, at vi både på planlægning og aktiv projektering kan tage initiativer. Men når der tales om, at kommunerne har opgaverne på klimatilpasningsområdet, er det myndighedsopgaverne, vi har. Det er lovfæstet, at det er de private (og offentlige) lodsejere, der skal beskytte deres ejendom. Kommunerne kan, og vil gerne, hjælpe, men initiativet og betalingen skal helt overvejende komme fra de private, som lovgivningen er i dag.

Tilsvarende italesættes de kommunegrænseoverskridende udfordringer. Det er et emne, vi gerne udfordrer. I vores optik er det ikke data over kommunegrænser, der udfordrer os eller private bygherrer. Det er den fragmenterede lovgivning, der er udfordringen. Vi ser, at nogle aktører italesætter problemet med manglende fremdrift, som et problem, der bunder i manglende kommunalt samarbejde. Som tidligere nævnt deler vi ikke den antagelse. Tværtimod er det vores opfattelse, at kommunerne - med de rette rammer og finansiering - er fuldt ud kapable til at varetage klimatilpasningen, også når det kræver grænseoverskridende samarbejder.

Lønstrup Strand

KL

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S
Tlf. 3370 3370
kl@kl.dk
www.kl.dk
 @kommunerne
 facebook.com/kommunerne

Produktionsnr. 830739